

**FAIR &
SUSTAINABLE
TEXTILES**

EUROPEAN CIVIL SOCIETY STRATEGY

Kryzys COVID-19: wpływ na sektor tekstylny, odzieżowy, skórzany i obuwniczy.

Pilna jest kompleksowa strategia UE mająca na celu złagodzenie wpływu na łańcuch wartości wysokiego ryzyka.

Ponieważ UE i cały świat stoją w obliczu bezprecedensowego kryzysu zdrowotnego i gospodarczego, łańcuch dostaw tekstyliów, odzieży, skóry i obuwia jest szczególnie mocno dotknięty. Z jednej strony wirus został poważnie dotknięty dwoma głównymi centrami produkcyjnymi (Chiny i Włochy), powodując znaczne zakłócenia po stronie podaży. Z drugiej strony załamanie popytu doprowadziło z kolei do zerwania umów przez marki i sprzedawców detalicznych, anulowania zamówień, opóźnienia wysyłek i żądania rabatów od dostawców. Gdy marki anulują zamówienia, konsekwencje odczuwają nieproporcjonalnie najbardziej wrażliwi w łańcuchu dostaw, a mianowicie pracownicy i rolnicy. Chociaż negatywny wpływ jest powszechny, szczególnie narażeni są pracownicy kontraktowi, pracownicy domowi, migranci, pracownicy najemni i pracownicy akordowi. Anulowanie zamówień prowadzi do natychmiastowej utraty obecnych i przyszłych wynagrodzeń, co jest dramatyczne dla pracowników, rolników i rodzin, które wspierają, ponieważ ochrona socjalna jest nieobecna lub ograniczona w większości krajów produkcyjnych. Te wstrząsy gospodarcze są dodatkowo spotęgowane przez poważny kryzys zdrowia publicznego i wynikające z niego blokady rządowe w wielu krajach-producentach.

Chociaż nie można było przewidzieć skali i skutków kryzysu COVID-19, dodatkowo uwidacznia on kruchość i nierównowagę mocy w łańcuchu wartości tekstyliów, odzieży, skóry i obuwia (TGLF). Po przezwyciężeniu kryzysu COVID-19 i konieczności odbudowania tych łańcuchów dostaw musimy zadbać o to, aby stały się one bardziej odporne i sprawiedliwe. Chociaż Shadow European Strategy for Sustainable Textile, Garments, Leather and Footwear został opracowany przed kryzysem COVID-19, zawiera niezbędne narzędzia dla bardziej solidnego i sprawiedliwego sektora TGLF (Textile, Garments, Leather and Footwear).

Wpływ kryzysu COVID-19 na łańcuchy wartości TGLF

Kryzys doprowadził do załamania światowego popytu na odzież. W tej chwili bardzo niskiego popytu wiele marek i detalistów korzysta z nierównowagi mocy, jaką utrzymują nad dostawcami i pracownikami w globalnym przemyśle odzieżowym, anulując zamówienia na towary (w tym te, które są już wyprodukowane lub w produkcji), opóźniając terminy płatności lub wymagające rabatów. Do tych firm należą marki z UE, takie jak C&A, Primark i Bestseller. Te skandaliczne i niesprawiedliwe praktyki mają druzgocące konsekwencje dla pracowników na całym świecie, którzy żyją od wypłaty do wypłaty i nie są w stanie zapłacić swoim pracodawcom odpowiednich opłat. Powodują również niepotrzebne marnotrawstwo, biorąc pod uwagę, że tkanina została kupiona, pocięta, a czasem nawet zszyta, aby nigdy nie pojawić się w sklepach. Raporty z krajów produkujących odzież w Azji Południowej i Południowo-Wschodniej, a także producentów z UE, takich jak Rumunia, Bułgaria i

Polska, wskazują, że marki wymagają od swoich dostawców rabatów nawet do 30%. W Bangladeszu 80% ankietowanych dostawców stwierdziło, że nie byli w stanie zapewnić odprawy, gdy anulowanie zamówienia spowodowało zwolnienia pracowników.

Tego rodzaju zachowanie marek i innych nabywców daje im nieuczciwą przewagę konkurencyjną nad markami, które honorują swoje umowy. Co więcej, podważa firmy z branży odzieżowej i obuwniczej, które wykraczają poza to, wprowadzając odpowiedzialne praktyki biznesowe. Prowadzi to również do przewrotnych skutków w łańcuchu wartości i poważnie ogranicza zdolność dostawców do poszanowania praw swoich pracowników.

Konsekwencje kryzysu COVID-19 odbijają się echem w całym łańcuchu wartości, w tym zarządzanie zużytymi materiałami włókienniczymi i zdolność podmiotów ponownie wykorzystujących do prowadzenia działalności. Przedsiębiorstwa społeczne aktywne w ponownym użyciu okazały się odporne na kryzys. Wielu z nich pomimo trudności utrzymuje kolekcję tekstyliów i modyfikuje swoje działania, aby bezpośrednio pomóc w udzielaniu pomocy, na przykład poprzez darowizny rzeczowe dla potrzebujących lub szycie masek na twarz. Jednak najbliższe miesiące będą decydować o ich przetrwaniu z powodu pogłębiających się problemów społecznych i gospodarczych.

Konieczne będzie jasne i dokładne przekazywanie konsumentom dokładnych informacji w celu wspierania rynku wtórnego i reagowania na spodziewane obawy dotyczące zdrowia związane z ponownym użyciem tekstyliów. Konsumentów należy uspokoić i zachęcić do dalszego kształtowania nawyków konsumpcji o obiegu zamkniętym i ponownego wykorzystywania, zamiast sięgania po bardziej marnotrawne alternatywy.

Obecna sytuacja grozi również opóźnieniem w przyjęciu środków politycznych i dalszym pogorszeniem wielu negatywnych skutków wspomnianych w Strategii, co świadczy o pilnej konieczności podjęcia przez UE działań.

Przewycięzenie tego kryzysu

Dalsze działania wymagają utrzymania ekologicznego priorytetu UE i gospodarki o obiegu zamkniętym jako priorytetu politycznego oraz dokonania kompleksowej zmiany w łańcuchach wartości TGLF. Ta zmiana doprowadzi nas nie tylko do bardziej sprawiedliwego i zrównoważonego sektora tekstylnego, ale także do bardziej odpornego, który jest lepiej przygotowany do sprostania wyzwaniom w przyszłości. Kompleksowe podejście, łączące działania legislacyjne, regulacyjne i inne nielegislacyjne, ograniczy ryzyko nadużycia władzy przez niektóre podmioty w łańcuchu wartości.

Budowanie silnych i prężnych partnerstw z krajami produkującymi i produkującymi surowce, zarówno w UE, jak i poza nią, musi być częścią globalnej reakcji UE. Reagowanie na obecny kryzys i budowanie odnowionych i zrównoważonych łańcuchów wartości TGLF w krajach produkujących będzie wymagać od UE dalszego zaangażowania w znaczący dialog polityczny ze wszystkimi zainteresowanymi stronami i współpracę międzynarodową.

Oparcie się na dobrowolnych kodeksach i wytycznych w celu wymuszenia zmian zachowań biznesowych musi ustąpić ramom regulacyjnym i wiążącym, aby zrównoważyć niektóre asymetrie władzy w sektorze. Kryzys dowodzi, że przy braku tych ram niektóre firmy ignorują swoje obowiązki wobec dostawców i pracowników. Działania regulacyjne UE dotyczące przejrzystości łańcucha

dostaw, wiążących przepisów dotyczących należytej staranności w zakresie praw człowieka i nieuczciwych praktyk handlowych są teraz bardziej aktualne niż kiedykolwiek.

W dobie kryzysu apelujemy o zaangażowanie Europy w tworzenie silnych, uczciwych i zrównoważonych łańcuchów dostaw. Środki i pakiety wsparcia, które zostaną przedstawione przez Unię Europejską, państwa członkowskie i jej organy finansowe, powinny koncentrować się na poszanowaniu praw człowieka, zarządzania i środowiska. Obecny kryzys należy traktować jako dowód na potrzebę ambitnego zielonego porozumienia. Nie możemy normalnie wrócić do biznesu, a polityki wynikające z zielonego porozumienia i planu działania na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym muszą oznaczać decydujący ruch w nowym kierunku.

Propozycja społeczeństwa obywatelskiego dotycząca europejskiej strategii na rzecz zrównoważonego zużycia tekstyliów, odzieży, skóry i obuwia ma ambicje dostarczenia wskazówek dla UE, nie tylko w celu przezwyciężenia kryzysu, ale także w celu ustanowienia podstaw dla sprawiedliwszej, bardziej zrównoważonej i bardziej odpornej sektor zdolny do przezwyciężenia tego i przyszłych globalnych kryzysów.